

PRÍSNE TAJNÉ

S P R Á V A

o štátobezpečnostnej situácii v Západoslovenskom kraji
a v hlavnom meste Slovenska Bratislave za obdobie
od 1.3.1971 do 15.3.1971.

Poznatzky získané k diplomatom a vízovym cudzincom :

Dňa 9.3.1971 pricestoval do Bratislavy anglický veľvyslanec v Prahe Howard SMITH. Pred jeho príchodom pricestoval do Bratislavy aj kultúrny atašé BVV v Prahe Antony Mc KENZE s manželkou a čs. štátnym príslušníkom Františkom DLOUHÝM, ktorý pracuje na BVV v Prahe vo funkcii tlmočníka. Vo večerných hodinách uvedeného dňa usporiadal SMITH v malej salónnej miestnosti hotela DEVÍN z príležitosti jeho odchodu z funkcie veľvyslancu v ČSSR rozlúčkovú večer, ktorého sa zúčastnil úzky okruh osôb, pozvaných na tento z oblasti kultúry a školstva na Slovensku.

Počas svojho pobytu v Bratislave mal, podľa dosiaľ nepreverených poznatkov, uskutočniť SMITH pohovory s kandidátmi na štipendijný šesťmesačný pobyt v Anglicku s Dr. BARTKOM a Dr. MAGICOM z Veterinárnej fakulty v Košiciach, ktorí boli za týmto účelom BVV v Prahe pozvaní do Bratislavy. Poznatok je zaujímavý najmä z toho hľadiska, že pohovor s uchádzačmi o štipendium prevádzal sám anglický veľvyslanec, ktorý už definitívne z funkcie veľvyslancu v ČSSR odchádza.

V dňoch 10.-12.3.1971 sa zdržiaval v Bratislave kultúrny redca BVV v Prahe Henri EHRET. Spolu s manželkou bol ubytovaný v hoteli DEVÍN. Cieľom návštevy EHRETA v Bratislave bolo previesť

pohovory s uchádzačmi o štipendijný pobyt vo Francúzsku, ktoré prevádzal na Ministerstve kultúry SSR.

Počas svojho pobytu v Bratislave prišiel EHRET do styku s francúzskymi štátnymi príslušníkmi LESCALIECOM, HUARDOM a BOUARDOM. Dňa 11.3.1971 spolu s manželkou a dvomi dosiaľ neustanovenými čs. občanmi /muž a žena/ navštívili EHRET na byte Eleny MLYNARČIKOVÚ, bytom [REDAKOVANÉ]. Účel, resp. cieľ návštevy zistený nebol. Tu sa zdržal hodinu a po ich odchode ich hostitelia vypravali až k hotelu DEVÍN.

Dňa 11.3.1971 bol zaznamenaný v Piešťanoch pobyt vojenského a leteckého prídelenca AVV v brachu Viliama Georga CORKLEHO. Spolu s manželkou bol ubytovaný v hoteli MAGNÓLIA. Z Piešťan po nakúpení rôznych suvenírov odišli autom cez Trnavu, Sereď, a Nitru do Komárna, kde cez OPK prešli do MĽR.

V hodnotenom období navštívil závody 29. augusta v Partizánskom rakúsky štátny príslušník Fridolín FLOESER od firmy BIMA z Viedne. Zaujímal sa o kadrové zmeny vo vedení ZDA v Partizánskom, ako aj v generálnej správe CGAKO. Konkrétne sa zaujímal o nového podnikového riaditeľa Ing. KOŽÁRIKA, či je silne komunistom a preveroval, či bývalý riaditeľ ZDA je skutočne ministrom obchodu SSR. Okrem toho sa pýtal na technického námestníka ZDA Jozefa KOVÁČA, či tento má predpoklady túto funkciu zastávať i naďalej. FLOESER sa v závode zdržal asi 30 min., pričom žiadny obchod so ZDA neuzavrel.

Dňa 1.3.1971 pricestoval do Nitry predseda poľnohospodárskeho družstva v Luxemburgu Dr. René WESTER. Toto družstvo je členom NMS. WESTER pricestoval spolu so zástupcom fy ALFA-LAWAL z Viedne, Annerlom, s cieľom prezretia výstavby ošipárne v Janíkovciach, ktorú stavia uvedená rakúska firma.

V rozhovoroch WESTER tvrdil, že v NSR nie je možné udržať súčasnú poľnohospodársku politiku, nakoľko táto nemá na EHS

taký vplyv, aby sa požiadavky poľnohospodárov brali v úvahu. Z tohoto dôvodu vraj poľnohospodári v NSR pripravujú štrajk a tento prepukne v apríli t.r. Poľnohospodárstvo podľa slov WESTERA nemá v rámci EHS už tržistia, nemajú s výrobkami čo robiť, tieto sa vykupujú tam, kde sú najlacnejšie a potom sa prevážajú po sfére EHS. Jediné východisko vidí v združstevňovaní poľnohospodárstva a to na základe úplnej dobrovoľnosti. Situáciou poľnohospodárstva v ČSSR bol nadšený a hovoril, že to isté potrebujú aj oni. Pýtal sa, kde sme sa naučili riadiť také veľmi veľké podniky, ako sme pristupovali k združstevňovaniu, ako sa rozdeľujú výsledky hospodárenia, atď.

Poznanky k emigračným centráam a skupinám v zahraničí :

Dr. Petrom KEPPFOM z Viedne bola na adresu kníhtlačiarne SVORNOSTĚ, ul. Febr. víťazstva 6/4 Bratislava zaslaná zásielka, v ktorej boli odosielateľom zaslané dva listy, vytrhnuté z nejakého časopisu str. 9-12, vydávaného v kapitalistickom zahraničí v českej reči. Na týchto stránkach sú zverejnené dva články čs. emigranta Jiřího PELIKÁNA, pod názvom "Poučení z Polska" a "Priznají se konečně?".

V článku "Poučení z Polska" sa PELIKÁN posmieva tomu, že v Poľsku nepokoje vyvolala skupina chuligánov, potom porovnáva udalosti v Poľsku s udalosťami v ČSSR ku koncu roka 1967, že to boli jednaké protiklady socialistickej spoločnosti.

Ďalej v článku je popisovaná príčina vzniku udalostí v Poľsku, ich priebeh, likvidácia a opatrenia prevedené v najvyšších stranických a štátnych orgánoch v Poľsku.

V závere článku je dávané ponaučenie pre čs. občanov v tom, že ľud nie je bezmocný a nájde si riešenie z akejkoľvek zložitej situácie.

V článku "Priznají se konečně ?" PELIKÁN osočuje našich popredných štátnych a stranických činiteľov, že mnohí boli proti príchodu spojeneckých vojsk v roku 1968 do ČSSR, podpísali rôzne

vyhlásenia v tomto smere a ešte t.č. zastávajú vysoké stranické alebo štátne funkcie. Na záver tohoto článku PELIKÁN uvádza zoznam osôb, popredných politických a štátnych činiteľov, ktorí v roku 1968 pozvali spojenecké vojská do ČSSR.

Poznanky získané k politickej a ideologickej oblasti :

Bolo zistené, že medzi obyvateľstvom v okrese Levice je rozšírená správa, že prvý tajomník ÚV KSČ v posledných dňoch vystúpil s návrhom uznesenia ÚV KSČ, v ktorom sa hovorí o zvyšovaní vekovej hranice čs. občanov, odchádzajúcich do dôchodku. Konkrétne že hranica odchodu do dôchodku u mužov sa zvyšuje zo 60 rokov na 65 rokov a u žien z 55 rokov na 60 rokov.

Okrem toho z tohoto prostredia bolo zistené, že niektorí obyvatelia v okrese Levice sa pohoršujú nad tým, že prvý tajomník ÚV KSČ v televízii alebo v rozhlase vystupuje v českej reči.

Pracovník na úseku osvety v Dunajskej Strade Rudolf STECKLER, židovského pôvodu sa vyjadril, že vojenské cvičišta ČSLA v Gremových Lazoch majú obsadené sovietske vojská a ČSLA musí za používanie strelnice platiť denne 3 milióny Kčs. Pohoršoval sa nad tým, že aký je to dôkaz bratskej internacionálnej pomoci, keď ešte cvičenia našej armády sú pod kontrolou sovietskych dôstojníkov.

V dňoch 3.-4.3.1971 prišlo na OV KSS Trenčín 34 dopisov od občanov obce Nová Bošáca. Občania v týchto listoch sa kategoricky dožadovali dostavby rím. kat. kostola a zároveň žiadali, aby rím. kat. farár Dr. Ondrej PATKA bol aj naďalej ponechaný v tejto obci ako rím. kat. farár.

Táto písomná skcia vznikla na základe toho, že vedúce štátne a stranické orgány v okrese Trenčín rozhodli, aby rím. kat. farár Dr. Ondrej PATKA bol z tejto obce premiestnený.

Dňa 14.3.1971 asi o 15.00 hod. boli na murovanej búde autobusovej trate č. 26 v Petržalke na Viedenskej ceste zistené nápisy tohoto znenia : "Rusi domov, robiť nie, krednúť", "ZSSR = namaľovaný hákový križ", "Smrť okupantom ZSSR = namaľovaný hákový križ", "ZSSR zlodeji, vrahovia, komunisti = ruské opice".

Nápisy boli prevedené paličkovým písmom, uhlikovou tužkou v rozmeroch 10 x 4 cm.

Poznatky získané k ekonomickej oblasti :

Dňa 3.3.1971 o 15.30 hod. došlo k výbuchu linky T-117 na hydrogenačnom zariadení rafinérie olejov v n.p. SLOVNAFT Bratislava, ktorá bola v zábehu. Vzniklý požiar následkom výbuchu bol zlikvidovaný v priebehu niekoľkých minút a k zraneniu osôb nedošlo.

Výbuchom vznikla škoda na zariadení cca 25 - 30 000,- Kčs. Oprava linky potrvá asi jeden týždeň.

Na miesto činu prišli zodpovední pracovníci n.p. SLOVNAFT Ing. Mojmír KACHLÍK, riaditeľ rafinažnej výroby, Ing. Vlastimil KAREŠ, vedúci technického cechu, Ing. Isidor ŠLOSÁR mechanik v cechu, Ján PUCHER, vedúci prevádzky a majster BEDNÁR, ktorí konštatovali, že výbuch vznikol následkom poruchy na technickom zariadení.

Dňa 3.3.1971 prerušilo prácu 30 robotníkov v n.p. CALEX Zlaté Moravce z toho dôvodu, že vedenie podniku bez ich vedomia spevnilo výkonové normy.

Podľa predbežného šetrenia, zvýšenie noriem skutočne nebolo vopred prejednané v závodných zložkách. Z toho dôvodu je nespoľahlivosť nielen u uvedených 30-tich robotníkov, ale aj na pracovištiach v ďalších úsekoch uvedeného závodu.

Dňa 5.3.1971 o 17.30 hod. došlo v n.p. SLOVAKOFARMA Hlohovec na oddelení chémie I k výbuchu éteru a to tak, že chemičke Božene PAREKOVEJ, nar. [redacted] vypadla pri snímaní z destilačnej aparatury sklenená banka s éterom, po rozbití ktorej výpary éteru pri zmiešaní sa so vzduchom explodovali.

Pri výbuchu menovaná utrpela popáleniny až III. stupňa. Popáleniny na oboch rukách utrpel aj pracovník uvedeného oddelenia Stanislav SETVÁK, nar. [redacted]. Oboja menovaní boli dopravení do ÚNZ v Piešťanoch, kde zostali v liečení.

Pri explózií bolo zčasti poškodené zariadenie, nachádzajúce sa v miestnosti, v ktorej došlo k výbuchu.

Dňa 7.3.1971 o 19.35 hod. došlo k erupcii zemného plynu na vrtnej veži Slovenských naftových dolov, nachádzajúcej sa na pozemkoch ŠM Malacky, asi 1 km medzi Malackami-Veľkými Levárami a 100 m od hlavnej cesty I/2.

Pri erupcii sa zemný plyn vznietil a jeho plamene šľahali do výšky 3-4 metre. Vrtná veža, ktorá bola v činnosti sa roztrhala a zrútila. Predbežná škoda sa zatiaľ odhaduje asi na jeden milión Kčs. K raneniu osôb nedošlo.

Poznatzky k pasovej a vízovej problematike, emigrantom a navrátilcom :

Do 15.3.1971 emigrovalo zo Západoslovenského kraja 11 478 osôb, s čoho z mesta Bratislavy 8 251 a z okresov 3 217 osôb. V hodnotenom období neemigrovala žiadna osoba.

Do 15.3.1971 sa do Zsl. kraja vrátilo 507 osôb, ktoré nemali legalizovaný pobyt v zahraničí. Z uvedeného počtu sa do Bratislavy vrátilo 317 osôb a 190 osôb do jednotlivých okresov v kraji. V hodnotenom období sa vrátila 1 osoba - do okresu.

Záujem o návrat do ČSSR prejavuje i naďalej 48 osôb. Príprava k emigrácii bola zistená u 17 osôb, všetkých z Bratislavy.

Rozpracovávanie štátobezpečnostných prípadov :

V období od 1.3. do 15.3.1971 bolo zavedených 8 nových akcií, v ktorých je rozpracovávaných 11 osôb pre nasledovnú trestnú činnosť :

- podvracanie republiky 1 prípad
- hanobenie republiky a jej predstaviteľa 2 prípady
- príprava k prevedeniu teroru 1 prípad /3 osoby/
- ohrozenie devízového hospodárstva .. 2 prípady
- falšovanie cestovných dokladov a napomáhanie k emigrácii 1 prípad /2 osoby/
- pokus opustenia republiky 1 prípad.

Realizované prípady :

V období od 1.3.1971 do 15.3.1971 bolo realizovaných celkom 33 osôb, z čoho pre :

- hanobenie republiky a jej predstaviteľa podľa § 103 tr. zák. 2 osoby
- hanobenie republiky a jej predstaviteľa podľa § 103 tr. zák. a hanobenie národa, rasy a presvedčenia podľa § 108 b/ tr. zákona 1 osoba
- pokus opustenia republiky podľa §§ 8/1 k 109/1 tr. zákona 1 osoba

- opustenie republiky podľa § 109/1 tr. zákona 1 osoba
- pokus opustenia republiky podľa §§ 8/1 k 109/1 tr. zákona a falšovanie verejnej listiny podľa § 176/1 tr. zákona 3 osoby
- opustenie republiky podľa § 109/1 a falšovanie verejnej listiny podľa § 176/1 tr. zákona 1 osoba
- opustenie republiky podľa § 109/2 tr. zákona 23 osôb
- pokus poškodzovania záujmov republiky v cudzine podľa §§ 8/1 k 112 tr. zákona 1 osoba

Morálno-politický stav príslušníkov ŠtB :

Morálno-politický stav príslušníkov ŠtB v hodnotenom období možno hodnotiť ako dobrý.

Vyhotovené 5 x :

- 1 x pre KV KSS Bratislava
- 1 x pre MV KSS Bratislava
- 1 x pre HS-ŠtB Anal. odbor Tu
- 1 x pre S-ŠtB Anal. skup. Tu
- 1 x pre 2.odbor S-ŠtB Tu

Vyhotovil :

[Handwritten signature]

WWW.SK